

Tabel 4: Detailanalyse aantal kindcentra per fase per domein 2019

Externe communicatie & PR: dit domein is een kwart fase gegroeid. In tabel 4 is te zien dat de spreiding van het aantal kindcentra in de verschillende fases bijna evenredig is, met meer zwaarte in fase 3, 4 en 5 ten opzichte van 2017.

Uit de interviews: samenwerking bevestigen en uitbouwen

Structurele samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs blijkt op veel kindcentra in 's-Hertogenbosch een vanzelfsprekendheid te zijn. Hoewel de kindcentra zich gevangen kunnen voelen in een woud van regels en praktische onmogelijkheden, laat het merendeel van de kindcentra zich hier niet door belemmeren. Er wordt collectief geïnvesteerd in een doorlopende ontwikkeling van de kinderen in het kindcentrum. De meeste kindcentra kenmerken zich door een sterk sturend koppel van een directeur/manager kinderopvang en een directeur basisonderwijs die verbanden aangaan die daadkracht vragen. Elk kindcentrum staat zo voor een eigen professionele uitdaging.

We zien dat er in de afgelopen twee jaar door directeuren en managers sterker is gestuurd op de domeinen A *strategie en structuur* en B *medewerkers en organisatie*. In 2017 werden dan ook strategie, relatie en gezamenlijke visie benoemd als het belangrijkste fundament om verder te komen in de samenwerking en in het realiseren van een daadwerkelijke doorgaande lijn. Er is in de tussenliggende periode tot aan 2019 op een aantal kindcentra opnieuw nagedacht over de gemeenschappelijke missie van het kindcentrum en een gemeenschappelijke visie vormgegeven

met het hele (multidisciplinaire) team, bottom-up. Er is op deze kindcentra een stip op de horizon geplaatst, wat de ontwikkeling meer richting en zin heeft gegeven en ontwikkeling op de werkvloer in beweging heeft gebracht. Het uitdragen van deze visie door de samenwerkende partners en het zichtbaar maken in de praktijk van 0 tot 13 jaar zijn uitdagingen waar nog veel kindcentra voor staan.

Doordat de samenwerking op de werkvloer ontwikkelt en bloeit, vindt verdere ontzotting plaats en zien we een cultuur van gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Er ontstaat een krachtige keten van partners die op dagelijkse basis met elkaar de schakels vormen om kinderen te ondersteunen in hun ontwikkeling. Hierin is echter nog wel een tweedeling te zien; rondom het jonge kind (0-6 jaar) is dit meer vanzelfsprekend en gefaciliteerd in de organisatie dan rondom het oudere kind (>7 jaar). Een doorlopende pedagogische en didactische kwaliteit kan nog op meerdere niveaus worden gerealiseerd.

“Vanuit gezamenlijke drijfveren, betrokkenheid en bestaansrecht hebben we de ‘why’ weer eens tegen het licht gehouden”

“We hebben ambassadeurs die op de werkvloer de kindcentrumgedachte uitdragen”

Om de stedelijke kwaliteit van samenwerking in de kindcentra te borgen en te verdiepen, is het nodig om het stedelijk partnerschap te continueren. Enerzijds omdat door een afname van het aantal jonge kinderen in een wijk op een aantal kindcentra de voorschoolse voorziening onder druk staat en daarmee dus ook de vorming van het kindcentrum. Anderzijds is de werkvloer nog niet op alle kindcentra als vanzelfsprekend meegenomen in de ontwikkeling.

Aanbevelingen

- Continueer de stedelijke samenwerking;
- Formuleer naast een gemiddeld niveau van samenwerking ook minimale ambitieniveaus op de domeinen die direct ten goede komen aan de doorgaande ontwikkeling van kinderen;
- Stimuleer het inhoudelijk denken vanuit de gemeenschappelijke missie en visie;
- Stimuleer en faciliteer het proces in samenwerking rondom de ontwikkeling van het kind van 7 jaar en ouder;
- Onderzoek de knelpunten in de ondersteuningsstructuur 0-13;
- Moedig de doorgaande ambities, drijfveren en motivatie van de betrokkenen in het kindcentrum aan en stimuleer kennisbenutting in het multidisciplinair team 0-13 op de werkvloer.

Meer weten?

Neem contact op via info@compasnu13.nl.

Stadsfoto
Kindcentra 0-13
's-Hertogenbosch
Resultaten 2019

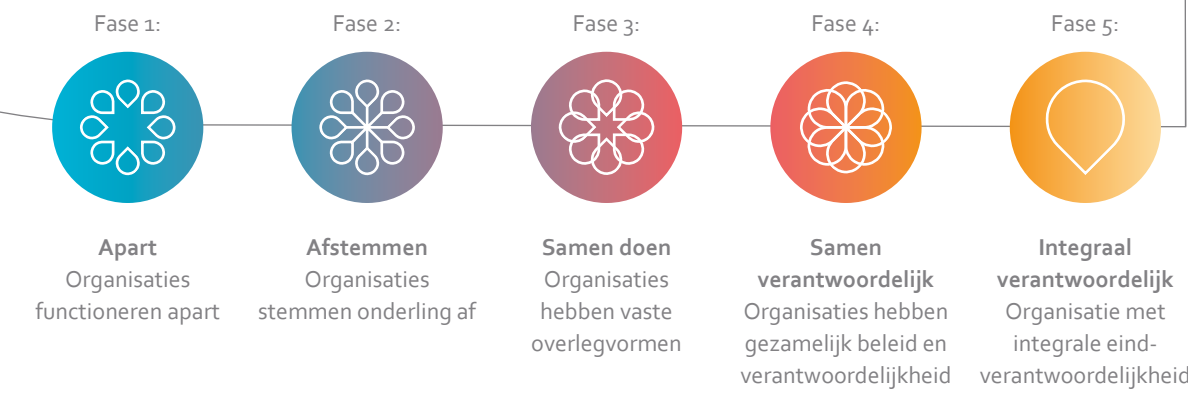
© De Stadsfoto is een product van Compasnu13 in samenwerking met kinderopvang en primair onderwijs in 's-Hertogenbosch en is mede mogelijk gemaakt door subsidie van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Stadsfoto 2019 Dorien Stolwijk, Hannah Vossen

Stadsfoto Kindcentra 0-13 in de gemeente 's-Hertogenbosch

De samenwerking in de Kindcentra 0-13 in 's-Hertogenbosch blijft zich positief ontwikkelen. Dat blijkt uit de Stadsfoto, de monitor die sinds 2011 de samenwerking binnen de kindcentra in beeld brengt. De kindcentra in 's-Hertogenbosch werken in 2019 gemiddeld samen op basis van fase 4. Dat betekent dat de partners in het kindcentrum *samen verantwoordelijk* zijn. De stedelijke doelstelling 'alle kindcentra in fase 4 met als ondergrens fase 3' is daarmee grotendeels bereikt.

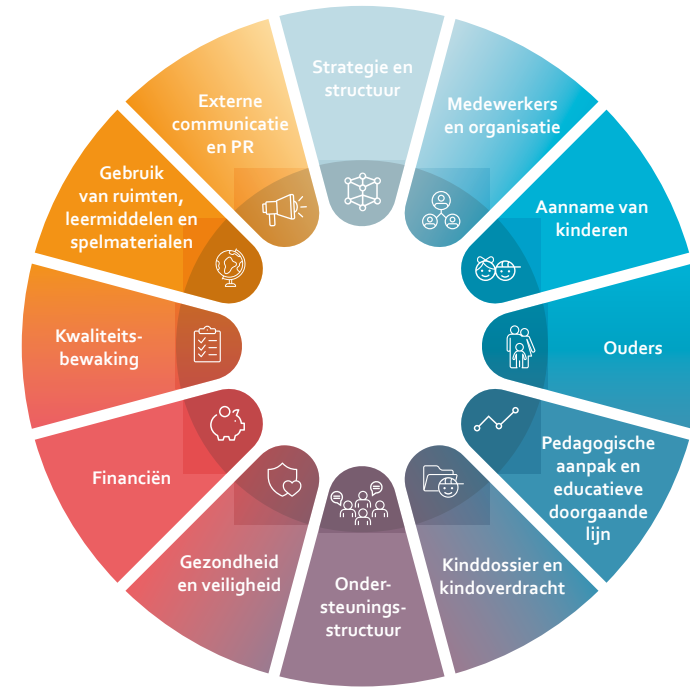
Figuur 1: Mate van samenwerking op een schaal van 1 tot 5

De Stadsfoto

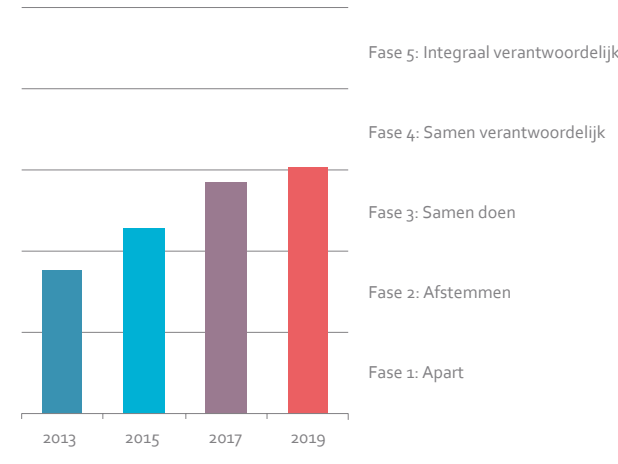
In 's-Hertogenbosch staat het concept 'Kindcentrum 0-13' al jaren op de agenda van kinderopvang, primair onderwijs en gemeente. Aan de basis ligt een intentieverklaring die door alle schoolbesturen en acht organisaties voor kinderopvang in 2010 is ondertekend: talenten van kinderen ontwikkelen vanuit één pedagogische en educatieve doorgaande lijn. Kinderopvang, schoolbesturen en gemeente wilden vanaf de start de ontwikkeling van de kindcentra volgen. Daartoe is in 2011 de Stadsfoto ontworpen: een monitor die de samenwerking binnen de kindcentra in beeld brengt op 12 inhoudsdomen. Daarbij worden 5 fasen van ontwikkeling onderscheiden.

Resultaten 2019

In 2019 is de Stadsfoto in samenwerking met het werkveld kinderopvang en onderwijs verdergaand aangescherpt om de monitor nog meer aan te laten sluiten bij de praktijk. De managers en directeuren van 42 kindcentra zijn persoonlijk geïnterviewd over de samenwerking in het kindcentrum op de 12 domeinen van de Stadsfoto. De antwoorden leiden tot scores die in samenhang een indicatie geven van de mate van samenwerking op het domein. De Stadsfoto 2019 laat zien dat de stijgende lijn van 2013, 2015 en 2017 zich voortzet (tabel 1).

Figuur 2: Domeinen Stadsfoto 2019

Tabel 1: Gemiddelde samenwerking kindcentra 's-Hertogenbosch 2013 | 2015 | 2017 | 2019

Samen verantwoordelijk

In de kindcentra in 's-Hertogenbosch is voortvarend gebouwd aan een vanzelfsprekende cultuur van samenwerking en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Uit de interviews blijkt dat samenwerking op veel kindcentra de standaard is. In 2013 en 2015 bevonden zich nog veel kindcentra in fase 2, afstemmen. In 2017 was het aantal kindcentra in fase 2 of lager sterk afgenomen en bevonden de kindcentra zich overwegend in fase 3, samen doen of hoger (tabel 2). In 2019 zet deze trend zich voort. In 2017 bevond 74% van de kindcentra zich in fase 3 of hoger. In 2019 bevindt 90% van de kindcentra zich in fase 3 of hoger. Dat zijn 38 kindcentra. De stedelijke doelstelling 'alle kindcentra in fase 4 met als ondergrens fase 3' is dus grotendeels bereikt.

Ontwikkeling per domein

Tabel 3 laat de ontwikkeling van de samenwerking in de kindcentra op de afzonderlijke domeinen door de jaren heen zien. Uit de meting van 2019 kan geconcludeerd worden dat:

- er sprake is van groei op domein A *strategie en structuur* en domein B *medewerkers en organisatie* ter grootte van een halve fase;
- de inspanningen op het gebied van E *pedagogische aanpak en educatieve doorgaande lijn* en L *externe communicatie & PR* worden beloond met groei van ongeveer een kwart fase;
- er geringe groei is op de domeinen C *aanneem van kinderen* en D *ouders*;
- er grote groei is op het domein H *gezondheid en veiligheid*. Voor dit domein geldt dat er naast de formele zaken in 2019 ook gevraagd is naar het proces op de werkvloer;
- het domein I *financiën* stabiel blijft;
- de domeinen F *kinddossier en kindoverdracht*, G *ondersteuningsstructuur*, J *kwaliteitsbewaking* en K *gebruik van ruimten, leermiddelen en spelmaterialen* een achteruitgang in samenwerking laten zien. Voor de domeinen F, G en J geldt dat er in 2019 expliciet is gevraagd naar 'ook de samenwerking 7-13, inclusief de buitenschoolse opvang'.

In tabel 4 is een gedetailleerd overzicht gegeven van het aantal kindcentra dat zich per domein in de verschillende fasen bevindt. Op basis van tabel 3 en 4 en de kwalitatieve gegevens uit de interviews kan het volgende gezegd worden over de ontwikkeling in de 12 domeinen:

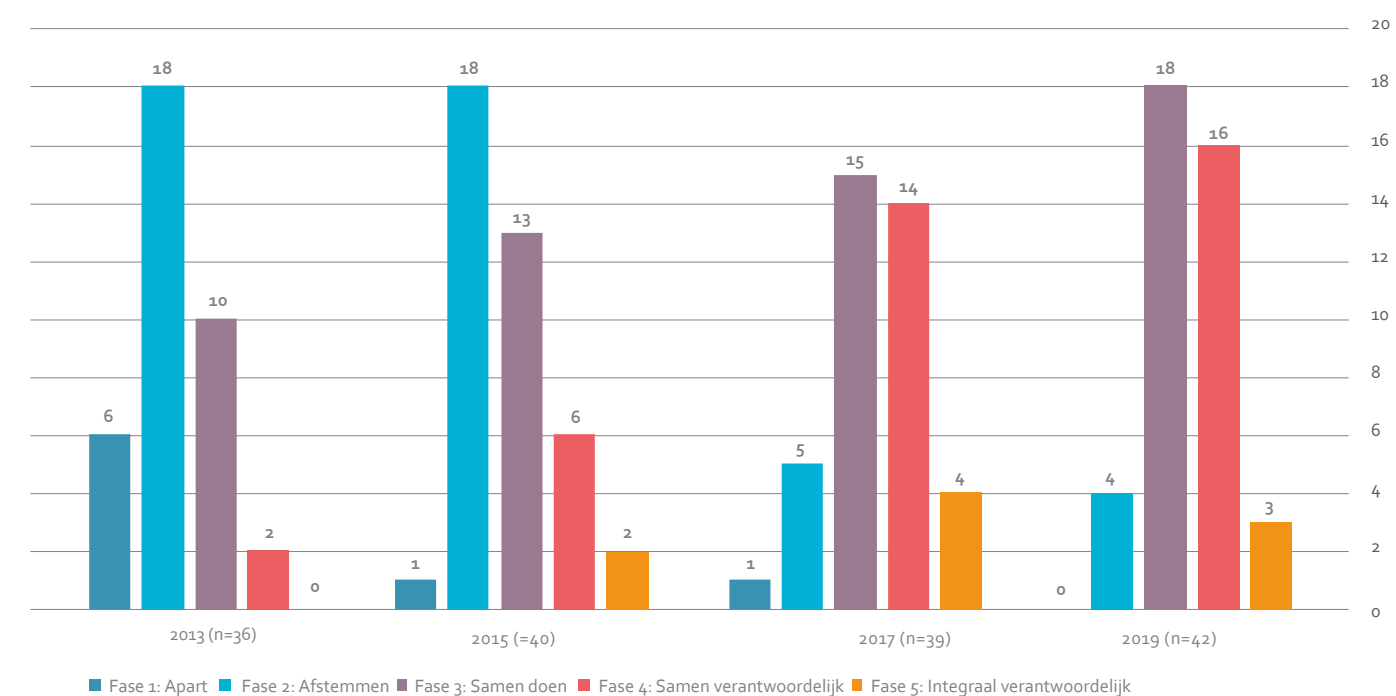
• We werken niet meer separaat naast en na elkaar, maar met elkaar •

Strategie en structuur: de samenwerking binnen dit domein is ruim een halve fase gegroeid van begin fase 4 in 2017 naar halverwege fase 4 in 2019. Het merendeel van de kindcentra bevindt zich in fase 4 of hoger, dit is ruim 78%. De sterke ontwikkeling op het domein *medewerkers en organisatie* speelt samen met de ontwikkeling op het domein *strategie en structuur* een grote rol in de verdergaande kindcentrumvorming.

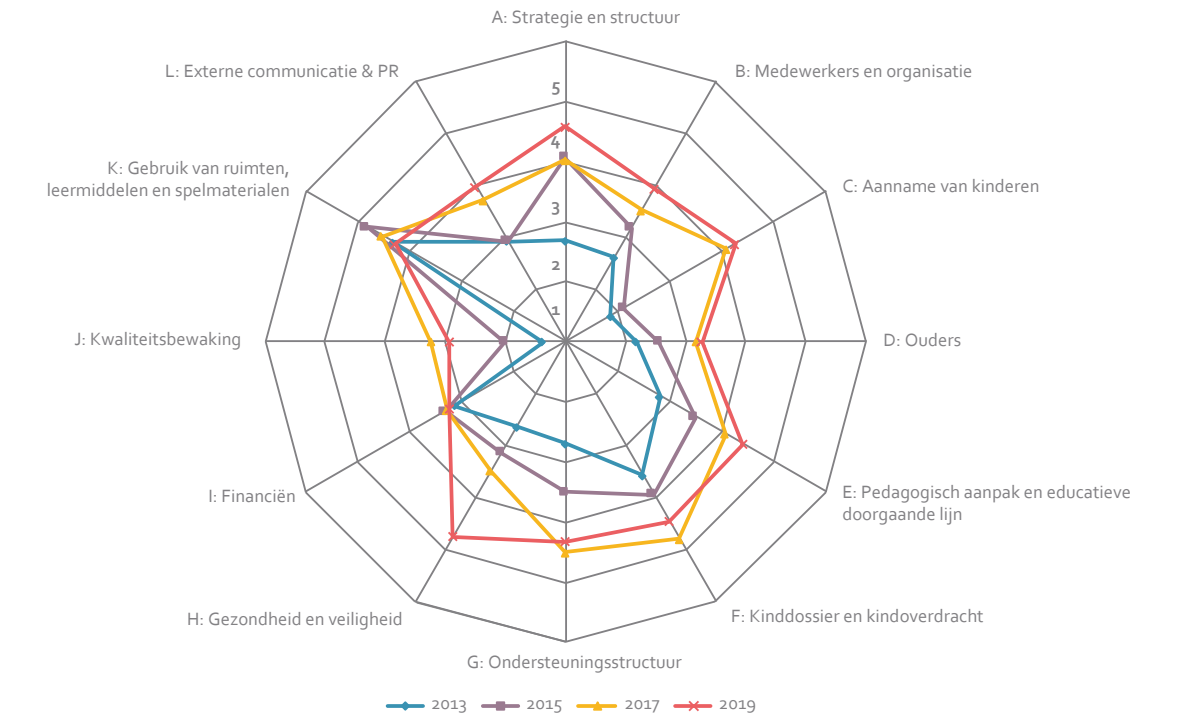
Medewerkers en organisatie: op dit domein heeft groei plaatsgevonden van gemiddeld *samen doen*, zelf verantwoordelijk naar *gezamenlijk verantwoordelijk*, fase 4. Ten opzichte van 2017 zijn er 5 kindcentra in fase 5 bijgekomen. De sterke ontwikkeling op het domein *strategie en structuur* alsmede op het domein *medewerkers en organisatie* is een belangrijke factor in de verdergaande kindcentrumvorming.

Aanneem van kinderen: dit domein kenmerkt zich door een geringe groei in 2019. De kindcentra bevinden zich gemiddeld nog steeds in fase 4, *gezamenlijk verantwoordelijk*.

Ouders: de samenwerking in het domein ouders is nagenoeg gelijk gebleven. In 2019 bevond 60% van de kindcentra zich in fase 3 of hoger. Op het domein 'ouders' wordt vaak nog segmentaal gewerkt in het kindcentrum. Afstemming van organisatievorm en overlegstructuren vraagt om creatieve oplossingen om toch te kunnen voldoen aan de wet- en regelgeving van beide segmenten.

Tabel 2: Aantal kindcentra per fase in 2013 | 2015 | 2017 | 2019

Tabel 3: Gemiddelde samenwerking kindcentra per domein 2013 | 2015 | 2017 | 2019

Pedagogische aanpak en educatieve doorgaande lijn: de groei op domein E *pedagogische aanpak en educatieve doorgaande lijn* zet zich ook in 2019 voort. De kindcentra bevinden zich gemiddeld in fase 4, *gezamenlijk verantwoordelijk*. Medewerkers uit kinderopvang en onderwijs stimuleren de ontwikkeling van het kind vanuit hun eigen expertise, in afstemming met elkaar, en waarderen de specifieke kennis en vaardigheden van de ander. Dit resulteert zichtbaar in verdere ontschotting tussen de twee sectoren op domein E in de Stadsfoto.

Kinddossier en kindoverdracht: dit domein laat een terugval in samenwerking zien die toe te schrijven is aan nieuwe meetelementen. 67% van de kindcentra bevindt zich in fase 4 en 5. In 2019 is explicieter gevraagd naar de kindoverdracht rondom het jonge kind (0-6 jaar) en daarnaast het oudere kind (>7 jaar), tussen de leerkrachten van het basisonderwijs en de medewerkers van de buitenschoolse opvang. Deze samenwerking is nog niet in alle kindcentra vanzelfsprekend of structureel vormgegeven.

Ondersteuningsstructuur: 62% van de kindcentra bevindt zich in fase 3 of hoger. Dit aantal is procentueel gelijk gebleven ten opzichte van 2017. We zien hier echter wel een kleine terugval in het stedelijk gemiddelde.

Gezondheid en veiligheid: een groot aantal kindcentra bevindt zich op dit domein in fase 4. Dit domein laat een grote groei zien in de processen op de werkvloer.

Financiën: dit domein is stabiel met gemiddeld begin fase 3. De spreiding van de kindcentra over de fasen is groter dan in 2017.

Kwaliteitsbewaking: dit domein laat een kleine achteruitgang zien. Gemiddeld bevinden de kindcentra zich nog steeds in fase 3. Er bevinden zich nog relatief veel kindcentra in fase 1 en 2. In 2019 zijn vragen opgenomen die ten opzichte van 2017 gericht inzoomen op de processen op de werkvloer, zoals interprofessioneel samenwerken, collegiale consultatie en integrale kwaliteitsverantwoordelijkheid.

Gebruik van ruimten, leermiddelen en spelmaterialen: dit domein laat een kleine daling in de samenwerking zien ten opzichte van 2017. De samenwerking bevindt zich nog wel consistent in fase 4.